

**BÉKÉS MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
KÖZGYŰLÉSÉNEK ELNÖKE**

5600 Békéscsaba, Árpád sor 18.
Telefon: 66/441-156; Fax: 66/441-122

Előkészítő: dr. Moka Eszter	NYILVÁNOS ülés
Véleményező bizottság: Ügyrendi Bizottság	A döntéshozatal egyszerű többséget igényel

ELŐTERJESZTÉS
Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlésének
2015. február 12-én tartandó ülésére

Tárgy: Békés Megyei Önkormányzati Hivatal Köztisztviselői Etikai Alapelveinek elfogadása

Tisztelt Közgyűlés!

A 2012. március 1-jén hatályba lépett közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Kttv.) 231. § (1) bekezdése kötelezővé teszi a közgyűlés számára, hogy a Békés Megyei Önkormányzati Hivatal köztisztviselői vonatkozásában a hivatásetikai alapelvek részletes tartalmát, valamint az etikai eljárás szabályait meghatározza.

A hivatás-etika azoknak az erkölcsi elveknek a foglalatja, amelyeket a különböző életpályákon dolgozó egyéneknek hivatásuk teljesítése közben követni kell.

A Kttv. 83. § (1) bekezdése értelmében a hivatás-etikai alapelvek különösen a hűség és elkötelezettség, a nemzeti érdekek előnyben részesítése, az igazságos és méltányos jogszolgáltatás, a méltóság és tisztesség, az előítéletektől való mentesség, a pártatlanság, a felelősségtudat és szakszerűség, az együttműködés, az intézkedések megtételére irányuló arányosság és védelem.

A (2) bekezdés értelmében a vezetőkkel szemben további etikai alapelvek különösen a példamutatás, a szakmai szempontok érvényesítése és a számonkérési kötelezettség.

A hivatás-etikai szabályozás célja, hogy a Békés Megyei Önkormányzati Hivatalban az etikai alapelvek elfogadása és betartása a munkavégzés minden fázisára kiterjedjen. Ennek érdekében szükséges, hogy a közgyűlés a köztisztviselők értékrendszeréhez objektív és konkrét alapelveket, szabályokat határozzon meg. A javasolt szempontrendszer általános etikai elveken, szabályokon alapul.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést az előterjesztés megtárgyalására, javaslatával való kiegészítésére és a határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat:

Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése megtárgyalta a Békés Megyei Önkormányzati Hivatal Köztisztviselői Etikai Alapelveiről szóló szabályzatot és az alábbi határozatot hozta:

- 1./ A Közgyűlés elfogadja a Békés Megyei Önkormányzati Hivatal Etikai Alapelveiről és etikai eljárás szabályairól szóló előterjesztést a melléklet szerinti tartalommal.
- 2./ A Közgyűlés utasítja a jegyzőt, hogy a Köztisztviselői Etikai Alapelvek és etikai eljárás szabályait a Békés Megyei Önkormányzati Hivatal köztisztviselőivel megismertesse.

Felelős: dr. Moka Eszter
Határidő: azonnal

Békéscsaba, 2015. február 3.

Zalai Mihály

Köztisztviselői Hivatásetikai Alapelvek, és az etikai eljárás szabályai

Az Etikai Alapelveket a Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 231.§. (1) bekezdése és a települési köz- és lakossági szolgáltatás igényei, valamint a saját elvárásai alapján meghatározott szempontok figyelembe vételével az alábbiak szerint határozza meg.

1. Az alapelvek célja:

1.1. Az alapelvek célja, hogy valamennyi köztisztviselő számára:

- 1.1.2. egybegyűjtse és rendelkezésre bocsássa azokat az általános és alaptörvényből eredő, illetve a képviselő-testület által fontosnak tartott elveket, alapértékeket és normákat, alkalmazásmódokat és eljárási szabályokat, amelyek a társadalom közmegebecsülését élvező demokratikus közigazgatás kialakítását és fenntartását segítik elő,
- 1.1.3. kifejezze azokat az erényeket és belső értékeket, amelyek egyrészt előmozdítják egy követendő köztisztviselői magatartásmodell megrajzolását, másrészt támogatják a köztisztviselői kar arculatformálását,
- 1.1.4. kifejezze a közérdek, az önkormányzat és a hivatal, valamint a munkatársak iránti elkötelezettséget.
- 1.1.5. Különösen azoknak a magatartási- és viselkedési formáknak a meghatározása a cél, amelyek:
  - 1.1.5.1. segítségével helyes döntések, állásfoglalások alakíthatók ki, és ezzel hozzájárulnak a hivatal eredményes működésének biztosításához, ezen keresztül pedig a hivatal, illetve a köztisztviselők tekintélyének megőrzéséhez, illetve folyamatos emeléséhez,
  - 1.1.5.2. megfelelő támpontokat adnak a köztisztviselőknek az etikailag kifogásolható magatartási, viselkedési formák megítéléséhez, illetőleg a szankcionálandó magatartás felismeréséhez és minősítéséhez,
  - 1.1.5.3. támpontot jelentenek a közszolgálati feladatok ellátásához,
  - 1.1.5.4. tartalmazzák azokat az előírásokat, melyek mértékül szolgálnak a köztisztviselők számára a munkahelyi kapcsolatrendszerük működtetéséhez,
  - 1.1.5.5. rögzítik azokat az elvárásokat, melyeket a köztisztviselőknek a magánéletben is követniük kell.

1.2. Az alapelvek:

- 1.2.1. iránymutató funkciót töltenek be,
- 1.2.2. megfogalmazzák az irányelveket és azok alkalmazásának módját, ezáltal fegyelmez és motivál,
- 1.2.3. a magatartási határok kijelölésével, a normák megfogalmazásával ellenőrző szerepet töltenek be.

2. A szabályzat hatálya:

A szabályzat hatálya kiterjed Békés Megyei Önkormányzati Hivatalnál - a jogviszony jellegétől függetlenül - foglalkoztatott köztisztviselőre.

3. Etikai alapelvek:

3.1. Általános alapelvek:

- 3.1.1. hűség és elkötelezettség elve,
- 3.1.2. a nemzeti érdekek előnyben részesítésének elve
- 3.1.3. az igazságos és méltányos jogszolgáltatás elve,
- 3.1.4. méltóság és tisztesség elve,
- 3.1.5. az előítéletektől való mentesség elve,
- 3.1.6. a felelősségtudat és szakszerűség elve,
- 3.1.7. az együttműködés elve,
- 3.1.8. az intézkedések megtételére irányuló arányosság elve,
- 3.1.9. a védelem elve,

3.1.10. az összeférhetetlenség elve.

3.2. Vezetőkkel szembeni további alapelvek:

3.2.1. példamutatás elve,

3.2.2. szakmai szempontok érvényesítésének elve,

3.2.3. számonkérési kötelezettség elve.

Az általános etikai alapelvek részletezése:

Az általános etikai alapelvek valamennyi köztisztviselőre vonatkoznak függetlenül attól, hogy vezető vagy nem vezető beosztásban dolgozik-e.

3.1.1. Hűség és elkötelezettség elve:

A köztisztviselő munkáját az Alaptörvényben szabályozott demokratikus intézményrendszer keretei között kifejeződő közérdek iránti elkötelezettséggel köteles végezni.

A köztisztviselőnek hűnek kell lennie:

- az Alaptörvényben meghatározott elvekhez, illetve
- a Közgyűlés által meghatározott etikai alapelvekhez.

A köztisztviselőnek kinevezésekor szóban, majd írásban megerősített esküt kell tennie, melyben Magyarországhoz és annak Alaptörvényéhez való hűségre esküszik.

A köztisztviselő az előzőeken túlmenően köteles a Hivatal tevékenységével érintett település érdekeit szem előtt tartva tevékenykedni.

3.1.2. A nemzeti érdek előnyben részesítésének elve:

A köztisztviselőnek a tevékenységét úgy kell végeznie, hogy abban a nemzeti érdek kerüljön előtérbe. Ennek érdekében a köztisztviselő közzszolgálati feladatainak ellátásán kívüli politikai vagy egyéb tevékenysége semmilyen módon sem veszélyeztetheti a közigazgatási funkciók és feladatok ellátásának pártpolitika-mentességébe vetett közbizalmat.

A köztisztviselő a közzszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Kttv.) 85. § (4) bekezdés b) pontja alapján pártban tisztséget nem viselhet, párt nevében vagy érdekében - az országgyűlési, az európai parlamenti, illetve a helyi önkormányzati választásokon jelöltként való részvételt kivéve - közszereplést nem vállalhat.

3.1.3. Az igazságos és méltányos jogszolgáltatás elve:

3.1.3.1. Igazságos jogszolgáltatás

A köztisztviselő nem lehet részrehajló, közhivatali tevékenységét és eljárását mindenkor elfogulatlanul és pártatlanul kell végeznie, nem alkalmazhat megkülönböztetést sem egyes személyekkel, sem a társadalom bármely csoportjával szemben. A köztisztviselő a Kttv. 76. § (1) bekezdése alapján feladatait pártatlanul és igazságosan köteles ellátni.

3.1.3.2. Méltányos jogszolgáltatás

A köztisztviselő munkája során a jóhiszeműség és a tisztesség elvének megfelelően kell eljárni, az érintettek részére meg kell adni minden olyan segítséget, tájékoztatást, amely hozzásegíti, hogy az eljárás során méltányos jogszolgáltatásban részesüljön, ennek keretében a számára jogszerű kedvező döntés születhessen.

Az igazságos és méltányos jogszolgáltatásnak érvényesülnie kell a döntések végrehajtása során is. Tilos a rendeltetésellenes joggyakorlás, azaz mások jogos érdekének csorbítására, érdekérvényesítési lehetőségeinek korlátozására, zaklatására, véleménynyilvánítás szabadságának korlátozására irányul vagy vezet. /Kttv. 10. § (1)/

3.1.4. A méltóság és a tisztesség elve:

A köztisztviselőnek hivatali- és magánéletében olyan magatartást kell tanúsítania, amellyel kiérdemli:

- az állampolgárok tiszteletét, megbecsülését önmaga és az általa képviselt közzszolgálat iránt, valamint

- munkatársai és hivatali felettesei bizalmát.

A köztisztviselő köteles általában olyan magatartást tanúsítani, melyben nem veszélyezteti a munkáltatója jó hírét, a hivatalnál betöltött beosztása méltóságát. A köztisztviselőnek a munkája során ügyelnie kell a saját és az ügyfelek méltóságának megőrzésére. A köztisztviselő köteles kollégáival olyan munkakapcsolatot fenntartani, melyben biztosított mindkét fél méltósága. A köztisztviselő a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a tisztesség elvének megfelelően köteles eljárni. A köztisztviselő feladata a korrupció elleni fellépés, a korrupció megakadályozása. A köztisztviselő nem fogadhat el semmilyen, a tevékenységével összefüggésbe hozható - nem jogszabályon alapuló - előnyt, különösen: ajándékot, egyéb anyagi természetű dolgot.

A köztisztviselő elvárt méltóságával és tisztességével nem összeegyeztethető, ha a köztisztviselő:

- bűncselekményt vagy tulajdon elleni szabálysértést követ el,
- köztudomású, hogy anyagi függőséget okozó szenvedélybetegségben szenved (pl.: szerencsejátékok),
- nem anyagi függőséget okozó szenvedélybeteg, ide értve az alkohol és drog függőséget.

A köztisztviselő a méltósága külső jeleként köteles az általános elvárásoknak megfelelő, szélsőségektől mentes ruházatot viselni a munkahelyen.

3.1.5. Az előítéletektől való mentesség elve:

A köztisztviselő köteles előítéleteket félretéve, attól mentesen eljárni. Az előítélet mentességnek érvényesülnie kell a hivatali eljárás minden szakaszában. Biztosítani kell az egyenlő bánásmód követelményét.

Az előítéletektől való mentességnek érvényesülnie kell: az ügyfelekkel, munkatársakkal összefüggésben is. A köztisztviselőnek minden esetben ügyfélbarát módon kell az ügyet intéznie. A köztisztviselőnek az eljárás során mindig meg kell őriznie pártatlanságát. A köztisztviselő csak jogszerű eljárási cselekményt, tájékoztatást adhat, önkényes intézkedést nem végezhet, magatartását nem irányíthatja előítélet. A köztisztviselő előítéletektől való mentességének ki kell tűnnie az eljárás dokumentumainak (határidő, tájékoztatások, ügyintézési idő stb.) adataiból.

3.1.6. A felelősségtudat és szakszerűség elve:

3.1.6.1. Felelősségtudat elve

A köztisztviselő a közigazgatási ügyek intézése során önként vállalt kötelezettséggel is támogatja a közigazgatási szervezet számára kitűzött célok és döntések megvalósítását. A köztisztviselő: - köteles felettese utasítását végrehajtani,

- köteles felettese utasításának végrehajtását megtagadni, ha annak teljesítésével:
  - bűncselekményt, illetve szabálysértést valósítana meg,
  - más személy életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné,
- az utasítás végrehajtását megtagadhatja, ha annak teljesítése az életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné, vagy jogszabályba ütközne,
- köteles az utasítást adó figyelmét felhívni, és egyben kérheti az utasítás írásba foglalását ha az, vagy annak végrehajtása jogszabályba ütközne, vagy teljesítése kárt idézhet elő és a köztisztviselő a következményekkel számolhat, vagy az utasítás az érintettek jogos érdekeit sérti. Az utasítást adó felettes az utasítás írásba foglalását nem tagadhatja meg. A köztisztviselőt az írásba foglalásra irányuló kérelme miatt hátrány nem érheti,
- a közvetlen felettes útján köteles kérni az írásba foglalást, ha az utasítást adó a köztisztviselőnek nem közvetlen felettese,
- ha felettese döntésével, illetve utasításával nem ért egyet, jogosult különvéleményét írásba foglalni. Emiatt hátrány nem érheti.

A köztisztviselőnek a feladatait a jogszabályoknak és a szakmai előírásoknak megfelelően kell ellátnia, folyamatosan továbbfejlesztve szakmai tudását.

3.1.6.2. Szakszerűség

A köztisztviselő feladatait a köz érdekében a jogszabályoknak és az irányító testület döntésének megfelelően, szakszerűen köteles ellátni.

A szakszerűség érdekében a köztisztviselő köteles: - naprakész ismeretekkel rendelkezni a hatáskörébe tartozó ügyekben,

- részt venni a számára meghatározott kötelező képzéseken,
- tájékozódni a területén várható változásokról.

A köztisztviselő kötelezettségeit a legjobb tudása szerint teljesíti, nem cselekszik a nyilvánosságot, az állampolgárokat és munkatársait félrevezető, megtévesztő és szakszerűtlen módon.

3.1.7. Az együttműködés elve:

A köztisztviselő a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során kölcsönösen együtt működik:

- az ügyfelekkel,
- a munkatársaival,
- más eljáró szervekkel.

A hivatalon belüli együttműködés során a köztisztviselő köteles betartani:

- az egyes ügyek ügymenetmodelljében meghatározottakat,
- a hivatalon belüli hatásköri szabályokat,
- a munkaköri feladat ellátási rendet.

Az együttműködés során törekedni kell arra, hogy a közigazgatási eljárás szabályainak megfelelően az ügyféltől olyan információ, adat ne kerüljön elkérésre, amellyel a hivatali szervezet már rendelkezik.

A köztisztviselő köteles a hatáskörébe tartozó eljárással kapcsolatos jogszabályi tájékoztatást, felvilágosítást megadni. A tájékoztatás során biztosítani kell a tényleges jogszabályi forrás ismertetését, valamint igény szerint a közérthető információ átadást is. A tájékoztatás során az ügyfél számára fel kell ajánlani az elektronikus tájékoztatás és tájékozódás lehetőségét

3.1.8. A védelem elve:

A köztisztviselő a törvényes és szakszerű munkavégzése közben védelem alatt áll, pártatlan és pártpolitika-semleges magatartása, valamint szakszerű feladatellátása miatt semmilyen hátrány nem érheti.

3.1.9. Az összeférhetetlenség elve:

A köztisztviselő nem végezhet olyan tevékenységet, nem vállalhat olyan beosztást és funkciót, amely közfeladatai ellátásával nem egyeztethető össze, azaz ellentétes a Kttv. törvényben meghatározott összeférhetetlenségi szabályokkal.

3.2. Az vezetőkkel szemben támasztott etikai alapelvek:

Az általános etikai alapelveken túl a vezetők esetében a vezetőkkel szemben támasztott etikai alapelveknek is érvényesülnie kell.

3.2.1. A példamutatás elve:

A vezető köztisztviselőnek szakmai tevékenysége ellátása során példamutatónak kell lennie.

A vezetővel szembeni követelmény, hogy:

- szakmailag jártas, naprakész legyen minden általa irányított igazgatási ágban,
- szakmai segítséget tudjon nyújtani a hozzá forduló beosztott részére módszertani ügyben és adott konkrét eljárás során,
- részt vegyen képzésekben, és a képzésben elsajátított ismereteket átadja (ösztönözze kollégáit a képzésre és az ismeret megosztásra),
- jól, példamutatóan kezelje a konfliktusokat az ügyfelekkel és a munkatársakkal.

A vezetőnek példamutató magatartást kell tanúsítania az általa vezetett szervezeti egységben dolgozók számára, irányító munkáját a legjobb tudása és ismerete szerint kell, hogy végezze.

Vezetőtől elvárt speciális magatartási forma:

- személyes példamutatás,
- tartózkodás a személyes előnyöktől,
- megfelelő hangnem használata,
- munkatársai véleményének, ötleteinek, javaslatainak kikérése és hasznosítása,
- munkatársai jogos érdekvédelme,
- beosztottait ne utasítsa személyes céljait és egyéni érdekeit szolgáló munkavégzésre, tevékenységre,
- tanúsítson kellő szociális érzékenységet munkatársai problémáinak megoldásában,
- segítse a nehézségekkel küzdő beosztottakat, hatáskörén belül adjon meg minden segítséget.

3.2.2. A szakmai szempontok érvényesítésének elve:

A vezető feladata, hogy tevékenysége során a szakmai szempontokat érvényesítse.

A szakmai szempontok érvényesítését kell biztosítani:

- a hivatali szervezet struktúrájának, személyi állomány létszámának meghatározásakor,
- a hivatal személyi állományának kiválasztásakor,
- a hivatal személyi állományának képzésekor,
- a hivatalon belüli munkamegosztási rend kialakításakor és a helyettesítések meghatározásakor,
- az illetmények - minősítés alapján történő - eltérítésénél.

A vezető felelős azért, hogy a hivatalon belüli információ áramlás segítse a szakmai szempontok minél jobb érvényesülését.

A vezető feladata, hogy szorgalmazza olyan eljárások, módszerek, ügymenetmodellek, szoftverek alkalmazásának bevezetését, melyek növelik a szerv szakmai munkájának színvonalát.

Vezetőtől elvárt speciális magatartási forma a szakmai szempontok érvényesítésekor:

- reális feladatkitűzés,
- munkatársai ösztönzése, tehetségük kibontakoztatásának és érvényesülésének elősegítése,
- a vezető kollegák közötti kapcsolataiban legyen segítőkész, tartsa tiszteltben mások hatáskörét, szakmailag támogatást nyújtson,
- a munkavégzéssel összefüggő ösztönzéseknél, illetve elismeréseknél legyen következetes és igazságos,
- munkatársai minősítése során kerülje az általánosítást és a szubjektivitást, az értékelés elsősorban szakmai legyen.

3.2.3. A számonkérési kötelezettség elve:

A vezető köteles kialakítani a hivatalon belüli ellenőrzés, kontroll rendszerét. A vezető működteti és rendszeresen továbbfejleszti a belső kontroll rendszert. A vezető nap tevékenységébe beleépül a számonkérés, melynek egyik eleme a köztisztviselői teljesítményértékelés és minősítés rendszere is.

A számonkérés során biztosítani kell a nyugodt légkört, melyben a szakmaiság, valamint a feladat ellátási kötelezettség, a jogszerűség kapja a legnagyobb hangsúlyt.

Vezetőtől elvárt speciális magatartási forma a számonkérési kötelezettség során:

- következetes számonkérés,
- a munkavégzéssel összefüggő ellenőrzéseknél, számon kéréseknél legyen igazságos.

4. Az etikai eljárás

4.1. Az etikai eljárás megindítása:

- Az etikai eljárást meg kell indítani, ha az etikai alapelvek megsértésének gyanúja merül fel.
- Az eljárás megindítására a munkáltatói jogkör gyakorlója az etikai alapelv megsértése gyanújának tudomására jutásától számított egy hónapon belül intézkedhet. (Amennyiben nem csak etikai

alapelv sérülésének gyanúja merül fel, hanem a fegyelmi vétség gyanúja is, akkor a fegyelmi eljárásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.)

- Az etikai eljárás megindításáról a köztisztviselőt írásban értesíteni kell.

4.2. Vizsgálat:

- Az eljárás lefolytatására a munkáltatói jogkör gyakorlója az eljárás megindításától számított 3 napon belül háromtagú bizottságot jelöl ki.
- A bizottság feladata a gyanú kivizsgálása.
- A bizottság a kivizsgálást a létrehozásától számított 30 napon belül köteles befejezni.

A bizottság az eljárása során köteles:

- meghallgatni a gyanúval érintett köztisztviselőt,
- megvizsgálni az ügy tárgyi bizonyítékait,

más érintett köztisztviselőt, illetve személyt meghallgatni, ha véleményük az ügy eredményes lezárásához szükséges.

Ha a köztisztviselő a bizottság által jelzett meghallgatáson nem jelenik meg, személyesen nem működik közre, az eljárást akkor is le kell folytatni. A bizottság a vizsgálat lezárásától számított 5 munkanapon belül írásos véleményét - az ügyben keletkezett iratokkal együtt - köteles átadni a munkáltatói jogkör gyakorlójának.

A jegyző esetében a vizsgálatot a következő bizottság végzi:

Békés Megyei Önkormányzat Elnöke által kijelölt 3 tagú bizottság.

4.3. Döntés az etikai alapelv megsértésének gyanújáról:

A munkáltatói jogkör gyakorlója a bizottság véleménye alapján megállapíthatja, hogy a köztisztviselő:

- vétkes, illetve, hogy
- nem követett el etikai vétséget.

Az etikai vétséget elkövető köztisztviselővel szemben kiszabható büntetés:

- a figyelmeztetés vagy
- a megrovás.

A vétség elkövetése elkövetésén a büntetés kiszabása írásban is megtörténik.

Ha az etikai vétség gyanúja kivizsgálása közben a köztisztviselő fegyelmi felelősségének megalapozott gyanúja is felmerül, az etikai eljárást meg kell szüntetni és az eljárást a fegyelmi eljárás szabályai szerint kell lefolytatni.

5. Hatályba lépés

A szabályozás 2015. január 1-jén lép hatályba.

Jóváhagyva: a ..... számú közgyűlési határozattal

Békéscsaba, 2015. ....

Zalai Mihály
elnök